

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 215g/2023

privind excepția de neconstituționalitate a unor termeni din
articolul 3 din Legea nr. 166 din 21 septembrie 2017
cu privire la tichetele de masă

(acordarea tichetelor de masă salariaților)

CHIȘINĂU
21 decembrie 2023

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
nei Viorica PUICA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Nicolae ROȘCA
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 2 octombrie 2023,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 21 decembrie 2023, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a termenilor „angajator” și „salariaților” din articolul 3 din Legea nr. 166 din 21 septembrie 2017 cu privire la tichetele de masă, ridicată de dl avocat Maxim Todorov, în dosarul nr. 2-22126260-05-3a-21042023, pendinte la Curtea de Apel Cahul.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dnii judecători Vitalie Movilă, Serghei Pilipenco și Evghenii Dvurecenschii, de la Curtea de Apel Cahul, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 26 august 2022, Oficiul teritorial Cahul al Cancelariei de Stat a formulat o acțiune împotriva Consiliului comunei Moscovei, raionul Cahul, cu privire la anularea dispoziției secretarului comunei „Cu privire la acordarea tichetelor de masă”. Prin dispoziția menționată a fost aprobată plata pentru tichetele de masă pentru primarul comunei.

4. Prin Hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, din 31 ianuarie 2023, s-a admis acțiunea reclamantului și a fost anulată dispoziția secretarului Consiliului comunal Moscovei. La 6 februarie 2023 a fost formulat un apel.

5. În cadrul ședinței de judecată, dl avocat Maxim Todorov a ridicat excepția de neconstituționalitate a termenilor „angajator” și „salariaților” din articolul 3 din Legea cu privire la tichetele de masă.

6. Prin Încheierea din 21 septembrie 2023, Curtea de Apel Cahul a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate a întregului articol contestat și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 39 Dreptul la administrare

„(1) Cetățenii Republicii Moldova au dreptul de a participa la administrarea treburilor publice nemijlocit, precum și prin reprezentanții lor.

(2) Oricărui cetățean i se asigură, potrivit legii, accesul la o funcție publică.”

Articolul 47 Dreptul la asistență și protecție socială

„(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

(2) Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.”

8. Prevederile relevante ale Legii nr. 166 din 21 septembrie 2017 cu privire la tichetele de masă sunt următoarele:

Articolul 3 Acordarea tichetelor de masă

„(1) **Angajatorul** este în drept să acorde **salariaților** o alocație individuală de hrană, sub forma tichetelor de masă, achitând integral operatorului valoarea nominală a acestora, plata pentru emiterea și gestionarea tichetelor de masă și alte servicii prevăzute de contractele încheiate între operator și angajator. Este interzis angajatorilor, la oferirea tichetelor de masă, să reducă salariul angajaților beneficiari de tichete de masă.

(2) În cazul cumulului de funcții, tichetele de masă pot fi acordate numai de către angajatorii unde salariații în cauză își au locul de muncă de bază.

(3) Acordarea tichetelor de masă este facultativă. Angajatorul este în drept să suporte cheltuieli pentru hrană pentru un angajat, care vor fi deduse în scopuri fiscale conform art.24 alin.(19) din Codul fiscal, ori să acorde tichete de masă, fiind permisă doar o singură opțiune.

(4) Angajatorul este obligat să țină evidența tichetelor de masă acordate salariaților.

(5) Condițiile de acordare a tichetelor de masă de către angajatorii unități private se stabilesc de aceștia în contractele colective de muncă, actele normative la nivel de unitate, contractele individuale de muncă.

(6) Modul de operare cu tichetele de masă se stabilește printr-un regulament aprobat de Guvern.”

ÎN DREPT**A. Argumentele autorului sesizării privind excepția de neconstituționalitate**

9. Autorul excepției notează că Oficiul teritorial Cahul al Cancelariei de Stat consideră că în categoria de „salariat” nu sunt incluse persoanele care dețin funcții de demnitate publică și care nu au contract individual de muncă. Autorul excepției menționează că articolul 24 din Legea cu privire la statutul persoanelor de demnitate publică stabilește că această Lege se completează cu prevederile legislației muncii și alte reglementări relevante, după caz. Astfel, legislatorul a prevăzut că persoanelor cu funcții de demnitate publică li se aplică legislația muncii prin analogie cu normele stabilite pentru salariați. Deși primarii și viceprimarii, în calitate de persoane cu funcții de demnitate publică, nu se încadrează în noțiunea de salariat definită de Legea cu privire la tichetele de masă și articolul 1 din Codul muncii, regimul juridic general aplicabil acestora este identic cu regimul aplicabil salariaților care activează pe baza contractelor de muncă.

10. Astfel, în opinia autorului, norma contestată este contrară articolelor 4, 16, 20, 23, 39, 47 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea cu privire la tichetele de masă, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea notează că excepția de neconstituționalitate este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

14. Curtea observă că obiectul excepției de neconstituționalitate ridicat de autor îl constituie termenii „angajator” și „salariaților” din articolul 3 din Legea cu privire la tichetele de masă, însă instanța a ridicat excepția de neconstituționalitate a întregului alineat, fără a motiva. Prin urmare, Curtea reține obiectul excepției ridicat de autor.

15. Curtea admite că instanța va aplica prevederile criticate în cauza pe care o examinează. Curtea constată că prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

16. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Curtea trebuie să analizeze, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 92 din 25 iulie 2023, § 22).

17. În opinia autorului, norma contestată este contrară articolelor 4 (*drepturile și libertățile omului*), 16 (*egalitatea*), 20 (*accesul liber la justiție*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 39 (*dreptul la administrare*), 47 (*dreptul la asistență și protecție socială*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

18. Curtea reiterează că articolul 23 din Constituție nu are o aplicare de sine stătătoare. Pentru a putea fi invocat standardul calității legii, trebuie să existe o ingerință într-un drept fundamental. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că testul calității legii se efectuează prin raportare la un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 170 din 4 noiembrie 2021, § 29; DCC nr. 13 din 1 februarie 2022, § 21).

19. Curtea observă că autorul nu a argumentat contrarietatea prevederilor contestate cu normele constituționale invocate. Astfel, Curtea subliniază că simpla enumerare a unor articole din Constituție nu reprezintă veritabile critici de neconstituționalitate. Curtea a stabilit că, dacă ar proceda la examinarea unei asemenea excepții de neconstituționalitate, ea s-ar substitui autorului acesteia în privința formulării unor critici de neconstituționalitate, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu (DCC nr. 117 din 8 septembrie 2022, §§ 14-15; DCC nr. 61 din 29 iunie 2023, § 16).

20. Astfel, Curtea notează că autorul excepției și-a argumentat opinia prin interpretări rezultate din coroborarea dispoziției contestate cu alte norme, fapt care ar provoca, în opinia sa, o neconcordanță și ambiguitate legislativă și care, implicit, ar genera confuzie și incertitudine pentru unii destinatari ai legii. În acest sens, Curtea reamintește că aspectele legate de interpretarea și aplicarea legii nu țin de competența Curții Constituționale. Această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată (DCC nr. 133 din 12 august 2021, § 33; DCC nr. 27 din 24 februarie 2022, § 28).

21. Prin urmare, pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a termenilor „angajator” și „salariaților” din articolul 3 din Legea nr. 166 din 21 septembrie 2017 cu privire la tichetele de masă, ridicată de dl avocat Maxim Todorov, în dosarul nr. 2-22126260-05-3a-21042023, pendinte la Curtea de Apel Cahul.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 21 decembrie 2023
DCC nr. 193
Dosarul nr. 215g/2023